

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/45/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122418545
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6122418545.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Zuzany Krivdovej (sudkyne spravodajkyne), v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom Obec A., o zaplatenie 1.310,10 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 14Csp/18/2023-144 zo 16. augusta 2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (výrok I.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na ich náhradu právo (výrok II.).
2. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil súd prvej inštancie neplatnosťou zosplatenia úveru zo strany žalobcu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že v súdenom prípade žalobca v listine datovanej 15.6.2022 označenej ako „Opakované upozornenie“ adresovanej žalovanému, vyzval k zaplateniu „omeškaných splátok“ úveru poskytnutého žalovanému na základe úverovej zmluvy s tým, že „výška omeškaných splátok“ k 15.6.2022 predstavuje 43,59 Eur; zároveň si uplatnil zmluvnú pokutu 15,- Eur, t.j. celkovo vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy 58,59 Eur „najneskôr do 20.6.2022“. V predmetnej listine tiež upozornil žalovaného, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy uplatní právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka a bude žiadať zaplatenej celej pohľadávky, v danom čase vo výške 1.352,40 Eur. V tomto „Opakovanom upozornení“ nebola označená konkrétna splátka, s ktorou je dlžník-spotrebiteľ v omeškaní a pre ktorú veriteľ-dodávateľ zvažuje uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ani to z tohto upozornenia nevyplýva, resp. nie je to z neho možné vyvodiť. V predmetnom písomnom podaní veriteľ poukázal na „omeškané splátky“, teda na viaceré splátky (ktoré nie sú nijako špecifikované) s tým, že výška omeškaných splátok predstavuje k 15.6.2022 sumu 43,59 Eur. V listine „Stav omeškaných splátok na úvere ku dňu zosplatenia“ (č.l. 50 p.v. predloženej žalobcom až v súdnom konaní) je ako prvá omeškaná splátka uvedená splátka s dátumom 16.5.2022 vo výške 27,14 Eur (t. j. rozdiel medzi riadnou výškou splátky 53,29 Eur a uhradenou výškou 26,15 Eur, ktorá úhrada vyplýva z listiny Prehľad splácania - do predčasného zosplatenia - doloženej žalobcom až v súdnom konaní). Pokiaľ žalovaný v mesiaci máj 2022 neuhradil 27,14 Eur, pričom však v písomnom podaní „Opakované upozornenie“ zo dňa 15.6.2022 sa uvádza výška omeškaných splátok 43,59 Eur, je zrejmé, že táto dlžná suma nepozostáva len z omeškanej časti splátky za máj 2022 vo výške 27,14 Eur, ale sú v nej

zahrnuté aj omeškané časti skorších mesačných splátok. Zároveň pokiaľ žalobca písomným podaním datovanom 18.8.2022 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, mohol tak urobiť len pre splátku splatnú v mesiaci máj 2022, resp. 15.5.2022. Pre skoršie omeškané splátky (za apríl 2022 a staršie/skoršie), resp. ich časti, by už zosplatenie dňa 18.8.2022 bolo oneskorené, nakoľko zosplatiť úver/dlh možno len do najbližšej nasledujúcej splátky. Pre splátku splatnú v apríli 2022, resp. 15.4.2022, by veriteľ-žalobca mohol zosplatiť úver len do 14.8.2022, t. j. po uplynutí 3 mesiacov omeškania s aprílovou splátkou a zároveň do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (t. j. do 15.8.2022).

Poznamenal, že predmetné závery bolo možné robiť len na základe až k žalobe doložených listinných podkladov. Iba z písomného podania „Opakované upozornenie“ zo dňa 15.6.2022 uvedené nie je možné vyvodiť.

Konštatoval, že tým, že veriteľ-žalobca v písomnom podaní „Opakované upozornenie“ datovanom 15.6.2022 neoznačil konkrétnu splátku, v súvislosti s omeškaním ktorej zvažoval uplatnenie práva zosplatiť úver, resp. neuviedol jej výšku (27,14 Eur), znemožnil dlžníkovi-žalovanému efektívne odvrátiť hrozbu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Poukázal na to, že je zásadný rozdiel medzi tým, či dlžník má uhradiť len omeškanú splátku, pre ktorú veriteľ zvažuje do budúcnosti vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu, a ktorú veriteľ v upozornení na možnosť zosplatenia dlhu konkrétne označí, a na druhej strane tým, že veriteľ vyčíslil v upozornení na možnosť zosplatenia celý dovtedajší dlh a núti dlžníka-spotrebiteľa pod následkom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu zaplatiť celý tento omeškaný dlh.

Zdôraznil, že veriteľ je oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre omeškanie dlžníka s konkrétnou splátkou a pri súčasnom dodržaní podmienok a lehôt v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ neuplatní právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dlhu/úveru v príslušných lehotách, také oprávnenie vo vzťahu k príslušnej splátke stráca a prípadný nárok na úhradu takej splátky môže uplatniť „už len“ ako nárok na úhradu omeškanej splátky. Nemôže však úhradou takej splátky (prípadne ostatných starších splatných a neuhradených splátok) podmieňovať nezosplatenie dlhu/úveru (v upozornení na možnosť zosplatenia dlhu/úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka); prípadne takú splátku zahrnúť do nároku uplatňovaného z titulu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu/úveru. Aj v súdenom prípade je dôvodné domnievať sa, že v sume žalobou uplatňovaného nároku (z titulu zosplatenia úveru) sú zahrnuté aj neuhradené splátky, resp. ich časti, splatné pred splátkou splatnou 15.5.2022, pre omeškanie s ktorou (jej časťou) veriteľ-žalobca (neplatne) zosplatiť úver, a to z toho dôvodu, že už v upozornení na možnosť zosplatenia úveru (Opakované upozornenie datované 15.6.2023) veriteľ zahrnul do dlžnej sumy aj tieto skoršie splátky, resp. ich časti. Nadväzne, pre prípad, že by zosplatenie úveru bolo platné, by tento čiastkový nárok bol uplatnený skutkovo nesprávne z titulu zosplatenia úveru, avšak správne by mal byť uplatnený z titulu omeškaných splátok predchádzajúcich splátke, pre omeškanie dlžníka s ktorou veriteľ zosplatiť úver. Nie je/nebolo by však zrejmé, akú časť uplatneného nároku predstavujú tieto „skoršie“ splátky.

3. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zmenu tak, že sa jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovie. Mal za to, že splnil podmienky platného a účinného predčasného zosplatenia úveru tvrdiac, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa konkretizovať resp. označiť v upozornení pred zosplatením úveru tú ktorú omeškanú splátku, v súvislosti s ktorou zvažuje uplatniť právo zosplatiť úver ako podmienku na to, aby bolo vyhlásenie predčasnej splatnosti považované za platný právny úkon. Opačné tvrdenie nemá oporu v zákone a je bez akejkoľvek relevancie. Žalovaný mal predsa priamo zo zmluvy vedomosť o tom, v akej výške je povinný uhrádzať anuitné splátky úveru a teda v prípade porušenia povinnosti uhrádzať splátky riadne a včas si musel byť zároveň vedomý aj toho, že sa dostane do omeškania s tou ktorou anuitnou splátkou. Nebolo preto potrebné a ani zákonom vyžadované, aby žalobca tieto omeškané anuitné splátky osobitne uvádzal v upozornení adresovanom žalovanému. V nadväznosti na uvedené poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/21/2022 zo dňa 10.5.2022.

Uviedol, že v „Opakovanom upozornení“ zo dňa 15.6.2022 je uvedená výška omeškaných splátok 43,59 Eur ako celková evidovaná dlžná suma, ktorú bol žalovaný povinný žalobcovi uhradiť a ktorá k 15.6.2022 predstavovala súčet:

- omeškanej anuitnej splátky úveru za mesiac 5/2022 vo výške 27,14 Eur,
- úroku z omeškania z neuhradenej splátky vyčísleného ku dňu 15.6.2022 vo výške 0,14 Eur,
- neuhradenej zmluvnej pokuty za omeškanie splátky, vo výške 15,-Eur (zmluvná pokuta bola dohodnutá v bode 1.2. zmluvy) a
- neuhradeného poplatku za poistenie úveru vo výške 1,31 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal mesačne splácať popri anuitných splátkach úveru v zmysle bodu 1.2. zmluvy.

V „Opakovanom upozornení“ zo dňa 15.6.2022 bola súčasťou celkovej sumy omeškaných splátok resp. celkovej dlžnej sumy nezaplatená anuitná splátka úveru vo výške 27,14 Eur splatná k 16.5.2022. Žiadne skoršie mesačné anuitné splátky v ňom uvedené neboli a ani nemohli byť uvedené, keďže boli uhradené, čo v konečnom dôsledku vyplýva aj k žalobe priloženého dôkazu Prehľad splácania do predčasného zosplatenia. Z prehľadu splácania je zrejmé, že všetky staršie anuitné splátky (pred anuitnou splátkou splatnou k 5/2022) boli uhradené v plnej výške a anuitná splátka za mesiac 5/2022 bola uhradená iba vo výške 26,15 Eur oproti zmluvne dohodnutej anuitnej splátke vo výške 53,29 Eur (neuhradená tak zostala vo výške 27,14 Eur; 53,29 Eur – 26,15 Eur = 27,14 Eur). V „Opakovanom upozornení“ si uplatnil voči žalovanému celkovú dlžnú sumu, na ktorú mal nepochybne nárok. Z dôvodu omeškania s plnením dlžnej anuitnej splátky úveru za mesiac 5/2022 mu vznikol zákonný nárok na úrok z omeškania a taktiež aj nárok na zmluvnú pokutu, ktorú sa žalovaný zaviazal zaplatiť pre prípad omeškania v súlade s bodom 1.2. zmluvy. Žalovaný bol povinný zaplatiť okrem anuitnej splátky úveru aj poplatok za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 1,21 Eur, ktorý nebol v mesiaci 5/2023 uhradený a teda mal nárok aj na túto časť dlžnej sumy. V prípade, žeby si žalovaný voči nemu plnil svoje záväzky v súlade so zmluvou riadne a včas, nedostal by sa do omeškania s plnením dlhu a nebol by dôvod požadovať od neho ani úroky z omeškania a ani zmluvnú pokutu. Žalovaný neuhradil ani len časť dlžnej sumy, na zaplatenie ktorej bol v „Opakovanom upozornení“ vyzvaný. V prípade čiastočnej úhrady by bola táto úhrada najskôr započítaná na dlžnú anuitnú splátku za mesiac 5/2022 a to v súlade s bodom 2.6.5 Obchodných podmienok pre úvery občanom – Prima banka Slovensko, a.s., kedy by sa dlžné splatné úroky z omeškania, zmluvné pokuty a poplatky za poistenie uspokojovali až ako ďalšie v poradí, pričom v dôsledku takejto čiastkovej úhrady, ktorou by bola uspokojená minimálne celá výška omeškanej anuitnej splátky za mesiac 5/2022 vo výške 27,14 Eur, by nepristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru ku dňu 18.8.2022 (hoci by zostali neuhradené ešte ďalšie zložky dlhu).

V danom prípade sa pred zosplatením úveru k 18.8.2022 dostal žalovaný do omeškania s úhradou anuitných splátok splatných k 16.5.2022 (splátka uhradená iba čiastočne vo výške 26,15 Eur), 15.6.2022, 15.7.2022 a 15.8.2022 (splátky neuhradené v celej výške 53,29 Eur). Teda vzhľadom na omeškanie s úhradou anuitnej splátky splatnej k 16.5.2022 bol žalovaný ku dňu zosplatenia 18.8.2022 v omeškani so zaplatením tejto anuitnej splátky dlhšie než 3 mesiace, čím bola splnená zákonná podmienka uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky úveru.

V „Opakovanom upozornení“ zo dňa 15.6.2022 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy 58,59 Eur najneskôr do 20.6.2022, čím žalovanému poskytol dodatočnú lehotu na zaplatenie dlhu, čo mu nezakazuje žiadny právny predpis. Zo zákona totiž nevyplýva, že veriteľ nemôže stanoviť dlžníkovi lehotu na zaplatenie dlžnej sumy ešte pred uplynutím troch mesiacov omeškania s danou splátkou a teda neexistoval dôvod, pre ktorý nemohol vyzvať žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy v lehote do 20.6.2022. Zároveň upozornil žalovaného, že v prípade neuhradenia dlhu uplatní svoje právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka a požiada žalovaného o zaplatenie celej svojej pohľadávky. Tvrdenie súdu, že žalobca ako veriteľ „núti“ dlžníka - spotrebiteľa pod následkom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu zaplatiť celý omeškaný dlh, považuje za nenáležité, keďže nárok za zaplatenie tejto dlžnej sumy nepochybne mal, pričom vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je právom veriteľa a na možnosť uplatnenia tohto práva žalovaného upozornil.

Pre posúdenie podmienok platnosti predčasného zosplatenia úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka považoval za rozhodnú práve tú skutočnosť, že upozornil žalovaného ako spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva zosplatiť úver (upozornenie bolo zaslané žalovanému v mesiaci 6/2022 a k zosplateniu došlo v mesiaci 8/2022) a k zosplateniu úveru pristúpil žalobca až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením anuitnej splátky (za mesiac 5/2022). V súvislosti s uvedením poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, v ktorom bola riešená otázka správnej interpretácie ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúca sa lehôt, v ktorých veriteľ môže požiadať spotrebiteľa o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy z dôvodu nesplnenia niektorej splátky.

V súvislosti s vyššie uvedenou špecifikáciou dlžnej sumy obsiahnutej v „Opakovanom upozornení“ zo dňa 15.6.2022 uviedol, že pokiaľ súd považoval žalobu za neúplnú a mal pochybnosti o tom, na omeškanie ktorých anuitných splátok úveru upozornil žalobca žalovaného, nič nebránilo súdu v tom, aby žalobcu vyzval na predloženie dôkazov resp. doplnenie skutkových tvrdení a to v zmysle § 129 ods. 1 CSP prípadne § 150 ods. 2 CSP. Postup súdu prvej inštancie, ktorý ho nevyzval na doplnenie žaloby a vo veci meritórne rozhodol, považoval za procesne vadný, nakoľko mu ním bola odňatá možnosť uplatňovať si procesné práva za účelom účinnej ochrany jeho práv. V nadväznosti na uvedené poukázal na rozhodnutia tuzemských odvolacích súdov (rozhodnutia: Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/43/2018

zo dňa 31.1.2019, Krajského súdu Trnava sp. zn. 11Co/189/2018 zo dňa 31.05.2019, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/123/2019 zo dňa 28.1.2020, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/145/2019 zo dňa 31.3.2020, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7CoCsp/22/2022 zo dňa 25.5.2022, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/11/2022 zo dňa 7.2.2023, Krajského súdu Prešov č.k. 16Co/25/2017-114 zo dňa 20.02.2018).

V ďalšom uviedol, že pokiaľ by sa odvolací súd nestotožnil s vyššie uvedenou argumentáciou a dospel by k záveru, že nedošlo k platnému predčasnému zosplatneniu úveru, mal za to, že boli/sú splnené minimálne podmienky na priznanie zročných anuitných splátok ku dňu rozhodnutia súdu a teda dôvod na zamietnutie žaloby v celom rozsahu nebol daný a nemá ani oporu v zákone. Podľa jeho názoru má nepochybne nárok aspoň na časť uplatneného nároku vo výške neuhradených zročných anuitných splátok ku dňu rozhodovania súdom. Pokiaľ by aj súd správne rozhodol, že nemal právo požadovať od žalovaného jednorazové splatenie úveru (s čím nesúhlasí), mal súd dospieť k záveru, že žalobný návrh nie je dôvodný iba v tej časti, v ktorej sa žalobca domáha priznania celého dlhu nad rámec ohraničených splátok, ktoré neboli zaplatené a ktorých splatnosť nastala do vyhlásenia rozsudku. Za daného stavu má potom právo na vrátenie sumy v rozsahu nezaplatených anuitných splátok spolu s úrokom z omeškania splatných ku dňu rozhodnutia súdu ako to vyplýva z rozhodnutí niektorých odvolacích súdov (rozhodnutia: Krajského súdu v Košiciach 11Co/368/2019 zo dňa 15.1.2020, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/75/2019 zo dňa 26.2.2020, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/359/2019 zo dňa 15.7.2020, Krajského súdu v Trnave: sp. zn. 10CoCsp/78/2021 zo dňa 30.3.2022, sp. zn. 26CoCsp/11/2022 zo dňa 20.4.2022, sp. zn. 26CoCsp/64/2021 zo dňa 24.8.2022).

Rozsudok súdu prvej inštancie považoval za nepreskúmateľný, keďže z odôvodnenia súdneho rozhodnutia nie je zistiteľné, na základe čoho/prečo súd žalobu zamietol v celom rozsahu a nepriznal mu nárok ani na časť uplatnenej pohľadávky. Ku dňu rozhodnutia súdu bol žalovaný dlžný žalobcovi minimálne sumu 826,49 Eur (187,01 Eur + 639,48 Eur) titulom nezaplatených anuitných splátok, na ktorú má žalobca nepochybne nárok.

4. Žalovaný nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

7. V súdnej veci je podstata odvolacej argumentácie žalobcu založená na troch argumentoch, a to že 1/ zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť veriteľa konkretizovať resp. označiť v upozornení pred zosplatnením úveru tú ktorú omeškanú splátku, v súvislosti s ktorou zvažuje uplatniť právo zosplatniť úver ako podmienku na to, aby bolo vyhlásenie predčasnej splatnosti považované za platný právny úkon;

2/ ako veriteľ mal nárok v „Opakovanom upozornení“ zo dňa 15.6.2022 uplatniť si voči žalovanému celkovú dlžnú sumu vrátane zmluvnej pokuty (t.j. nielen omeškanú splátku) a

3/ aj v prípade neplatného zosplatnenia celého úveru mu mal súd priznať aspoň časť uplatnenej pohľadávky, a to v rozsahu nezaplatených anuitných splátok spolu s úrokom z omeškania splatných ku dňu rozhodnutia súdu.

8. K argumentu 1/ odvolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade nebolo sporné, že tak posledná výzva žalobcu pred zosplatnením úveru „Opakované upozornenie“ zo dňa 15.6.2022 (č.l. 48 spisu) ako ani „Výzva na predčasné splatenie úveru“ zo dňa 18.8.2022 (č.l. 47) neobsahovali žiaden údaj o tom, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky má dôjsť k zosplatneniu (t. j. k vyhláseniu úveru za predčasne splatný) predmetného úveru. Tento údaj spočívajúci v konkretizácii omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, nie je zistiteľný ani zo samotnej žaloby. Tvrdenie o tom, pre ktorú splátku bol úver zosplatnený, si vyvodil súd prvej inštancie sám z podkladov predložených žalobcom na výzvu súdu.

9. Podstatným pre posúdenie dôvodnosti žaloby založenej na skutkových tvrdeniach produkovaných žalobcom bolo, či žalobca postupoval pri zosplatnení pohľadávky v súlade so zákonom (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, teda či zosplatnenie žalovanej pohľadávky žalobcom možno považovať za platné.

10. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok odvolací súd všeobecne poukazuje na to, že zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zaviedol pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z ustanovenia § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadať o jednorazové vrátenie nesplatených dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškani s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd SR zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR: sp. zn. 1Cdo/61/2022 z 25.04.2023, 9Cdo/98/2022 z 25.04.2022, 2Cdo/298/2021 z 30.03.2023, 4Cdo/250/2021 z 28.03.2023, 4Cdo/201/2022 z 26.01.2023).

11. Predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru je právom veriteľa a uvedené je v prípade spotrebiteľského vzťahu za splnenia podmienok v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie (ohľadne nutnosti konkretizovať splátku, pre ktorú má dôjsť k zosplateniu v písomnostiach veriteľa adresovaných dlžníkovi) prezentovaným v napadnutom rozsudku, na odôvodnenie ktorého odkazuje. Aj podľa názoru odvolacieho súdu aspoň z jednej z notifikácií veriteľa (t.j. z upozornenia na možnosť predčasného zosplatenia úveru a z oznámenia o realizácii zosplatenia úveru) musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky je predmetný úver predčasne (mimoriadne) zosplatený, t.j. tento údaj musí byť aspoň v jednej tejto notifikácii jednoznačne konkretizovaný. I keď Občiansky zákonník *expressis verbis* neuvádza, čo má byť obsahom predmetných notifikácií, tento obsah možno nepochybné vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť pre realizáciu práva veriteľa vyhlásiť predčasnú (mimoriadnu) splatnosť úveru splnené. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka možnosť realizácie práva veriteľa predčasne zosplatiť úver podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť viesť ju i konkretizovať. Samotný veriteľ predsa musí viesť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky svoje právo zosplatiť úver realizuje, a nie je žiaden dôvod, aby touto informáciou nedisponoval aj dlžník. Nie je žiaden racionálny dôvod, aby tento dôležitý údaj nebol obsiahnutý aspoň v jednej notifikácii veriteľa.

12. Pokiaľ žalobca poukazuje na opačné závery niektorých iných odvolacích súdov, odvolací súd poukazuje na to, že rozhodnutia súdov rovnakej inštancie nie sú pre súd tej istej inštancie v tomto smere záväzné. Podľa názoru tunajšieho odvolacieho súdu pre určitost' právneho úkonu zosplatenia úveru vôbec nepostačuje, ak údaj o tom, ktorá konkrétna splátka predčasnú (mimoriadnu) splatnosť vyvolala možno vyvodiť z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere je potrebné si uvedomiť, že požiadavke určitosti zodpovedá konkrétnosť a jasnosť, a nie je úlohou spotrebiteľa (ani súdu) si tento podstatný údaj z niečoho alebo podľa niečoho vyvodzovať.

13. Nie je žiadnou raritou, že veritelia, resp. ich právni nástupcovia podávajú žaloby formulárového charakteru, z ktorých okrem iného nie je zistiteľné, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku došlo k zosplateniu úveru a k žalobám pripoja množstvo dokumentov a očakávajú, že súd si všetky podstatné zistenia pracne dohľadá a vyabstrahuje sám, čo úlohou súdu v týchto prípadoch nie je.

14. V nadväznosti na uvedené odvolací súd v súlade s konštantnou judikatúrou (uznesenie Ústavného súdu SR, č.k. I. ÚS 268/2019-18 z 10.9.2019) dáva do pozornosti odvolateľa, že podania adresované

súdu musia byť formulované jasne, zrozumiteľne a určito, a najmä žaloba, ktorou sa sťažovateľ domáha vydania konkrétneho rozhodnutia, musí v zmysle § 132 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) obsahovať úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh, pretože iba formálne a obsahovo spôsobilá žaloba je predpokladom vecného prejednaní veci. Súd v civilnom sporovom konaní nie je povinný a ani nemôže nahrádzať úkony sporových strán, ktoré zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť (§ 150 CSP). Úlohou (a zodpovednosťou) sporových strán je substancovať skutkový základ sporu, t. j. vymedziť jeho základ a podstatu. Sú to predovšetkým sporové strany, ktoré sú zodpovedné za výsledok sporu. Zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán a s tým spojenú procesnú diligenciu (zodpovednosť) so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity je tak spôsobilé prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že konkretizovanie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu spotrebiteľského úveru, je skutkovým tvrdením. Táto otázka má skutkovú (nie právnu) povahu. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procesne dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, či a aké okolnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/99/2018, 4Cdo/7/2018, 2Cdo/111/2021).

16. Vyššie opísaný dôvod (nekonkretizovanie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu spotrebiteľského úveru) je sám osebe dostatočným pre konštatovanie o neplatnosti predmetného zosplatnenia.

17. V nadväznosti na uvedené reagujúc na odvoláciu námietku obsiahnutú v argumente 3/ (bod 7. tohto rozsudku) odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že žaloba predstavuje v civilnom procese podanie, ktorým žalobca žiada o poskytnutie ochrany jeho právam. Zároveň týmto podaním vymedzuje rámec, v ktorom bude konanie prebiehať. Zo žaloby vymedzenej jej náležitosťami podľa § 127 a § 132 CSP musí byť zrejmé, čoho sa žalobca domáha, a to vrátane rozhodujúcich skutočností. Nie je potrebné, aby strana svoj uplatnený nárok aj právne kvalifikovala. Žaloba tak predstavuje neprekročiteľný program civilného sporu (§ 216 ods. 1 CSP).

18. Uvedené závery súvisia aj s otázkou riešenia zásady „nie dvakrát v tej istej veci“, keď vymedzenie sporu jeho základnými znakmi – okruhom sporových strán, skutkových okolností prípadu a žalobného petitu vytvára prekážku litispendencie (prekážku veci začatej), resp. prekážku res iudicata (prekážku veci skončenej). Zmienené náležitosti žaloby znamenajú esenciálne procesné podmienky pre vedenie sporu a nemožnosť ich definovania už na začiatku konania znemožňuje pokračovať v súdnom spore.

19. Žalobca vymedzil v žalobe svoj nárok aj opisom skutkového deja, ktorý z jeho pohľadu založil opodstatnenosť jeho žalobnej požiadavky. Pokiaľ by malo dôjsť k podstatnej zmene takéhoto skutkového deja, potom ide o zmenu žaloby, o ktorej môže rozhodnúť súd na základe procesného návrhu žalobcu (§ 140 ods. 2 CSP). Z uvedeného potom vyplýva, že súd v civilnom spore nie je oprávnený meniť či dotvárať skutkový základ žaloby v jej podstatných rysoch; bez procesnej iniciatívy žalobu je oprávnený len na právnu (nie skutkovú) modifikáciu uplatneného nároku. Pokiaľ by súd prvej inštancie konštatujúc neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, modifikoval skutkový základ žaloby, prekročil by tak žalobný návrh a rozhodol bez procesného podkladu – žaloby.

20. Odvolací súd uzatvára, že záver súdu prvej inštancie nebol výsledkom aplikácie, či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ale bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd prvej inštancie viedli k prijatiu rozhodnutia. Pokiaľ žalobca nesúhlasí s názorom, že musí byť jednoznačne určité pre omeškanie ktorej splátky došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru, jedná sa iba o polemiku žalobcu s názorom súdu prvej inštancie.

21. V zmysle konštantnej judikatúry (napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 342/2010) odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemá odpovedať na každú námietku alebo argument uvedený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti zároveň odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštancnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil, a to vrátane aj od rozhodnutia vo veci samej závislého výroku o trovách prvoinštancného konania (výrok II.), ktorý plne zodpovedá vzájomnému procesnému úspechu strán v konaní a faktickému stavu nevzniknutia trov strane žalovanej.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže v odvolacom konaní si žiadne neuplatnil a preukázateľne mu žiadne ani nevznikli. Uvedené je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018, 5Cdo/12/2018).

24. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca/ alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)